

УДК 577.151/152

Петров С. А., д-р біол. наук, проф., **Магла М. Г.**, аспірант
Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, кафедра біохімії,
вул. Дворянська, 2, Одеса, 65026, Україна

НОВА МОДИФІКАЦІЯ ХРОМАТОГРАФІЧНОГО МЕТОДУ ВИЗНАЧЕННЯ МЕТАБОЛІТІВ ТІАМІНУ У ТКАНИНАХ

Нова модифікація методу визначення кількісного вмісту тіаміну та його метаболітів у тканинах дозволяє визначати вміст тіохрому, 4-метил-5β-оксиетилтіазолу, тіаміну та його фосфатів у тканинах за допомогою хроматографії на папері.

Ключові слова: тіамін, тіохром, 4-метил-5β-оксиетилтіазол, хроматографія

Методи визначення фосфорних ефірів тіаміну в тканинах добре розроблені і базуються в основному на хроматографії [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8] та електрофорезі [9, 10, 11]. Щодо визначення катаболітів вітаміну В₁, то відомі лише поодинокі праці, пов'язані з дослідженням сечі. Вміст катаболітів тіаміну у тканинах вивчали лише в нашій лабораторії [12].

Для цього була поставлена мета — розробити нову модифікацію методу кількісного визначення тіаміну та його метаболітів у тканинах.

Матеріали та методи

В дослідженнях користувалися хроматографією на папері. Використовували препарат ¹⁴C-тіаміну з питомою активністю 24,3 мКі/ммоль, виготовлений фірмою Amersham.

В дослідах *in vivo* ¹⁴C-тіамін разом з ¹²C-тіаміном вводили під шкіру білим щурам у ліве стегно в дозі 1,0 мг/кг маси. Через 6 годин тварин забивали. Органи гомогенізували у воді із розрахунку 1 г тканини на 9 мл води. Потім до гомогенатів додавали подвійний об'єм спирту для осадження білків. Осад білків відокремлювали за допомогою центрифугування при 5000 g протягом 10 хвилин. Надосадну рідину (нор-1) зберігали. Отриманий осад знову обробляли подвійним об'ємом спирту для більш повної екстракції з нього метаболітів тіаміну. Суміш центрифугували за вище зазначених умов і отриману надосадну рідину поєднували з нор-1. Об'єднану рідину наносили на хроматографічний папір у кількості 0,1 мл і провадили висхідну хроматографію протягом 24 годин.

Спочатку для хроматографії користувалися сумішшю Сіліпранді [8], що складається з н-пропанолу, води та 1 М ацетатного буферу рН 5,4 в співвідношенні 65 : 20 : 15. Однак дана суміш дозволила достатньо чітко розділити тільки фосфорні ефіри вітаміну В₁. Що стосується катаболітів тіаміну — тіохрому та 4-метил-5β-оксиетилтіазолу, то для їх розподілу суміш Сіліпранді була непридатною. Тому у подальшій роботі використовували

Модифікація методу визначення метаболітів тіаміну

іншу хроматографічну суміш, до складу якої входили ізобутанол, піридин, вода та оцтова кислота у співвідношеннях 33 : 33 : 33 : 1. Дану суміш скорочено назвали піридиною.

Після 24 годин експозиції хроматограми просушували, розрізали на фрагменти по 0,5 см і підраховували їх радіоактивність на газопроточному приладі “Протока”. На інші хроматографічні стрічки наносили “свідків” і по їх положенню розраховували R_f для ідентифікації метаболітів тіаміну.

Результати дослідження

Результати дослідження представлені у таблиці 1.

Як свідчать результати, наведені в таблиці 1, суміш Сіліпранді дає мож-

Таблиця 1

Розподіл метаболітів тіаміну за хроматографії на папері (n=8)

Середовище для хроматографічного розподілу	R_f метаболітів тіаміну					
	тіамін	ТМФ	ТПФ	ТТФ	тіохром	4-м-5β-о*
Суміш Сіліпранді	0,65±0,03	0,42±0,03	0,25±0,01	0,06±0,01	—	—
Піридінова суміш	0,55±0,03	0,27±0,01	0,17±0,01	0,11±0,01	0,72±0,04	0,97±0,04

Примітка: * 4-м-5β-о — 4-метил-5β-оксиетилтіазол

ливість чітко розподілити тільки тіамін та його фосфорні ефіри. Застосування піридинової суміші призводить до виявлення не тільки тіаміну та його фосфатів, але й катаболітів вітаміну — тіхрому та 4-метил-5β-оксиетилтіазолу.

Важливо зазначити, що ці дві останні сполуки мають значно більший R_f , ніж тіамін і його фосфорні ефіри, завдяки чому всі ці метаболіти можна чітко ідентифікувати.

Таким чином, хроматографія на папері в піридиновій суміші дає змогу кількісно визначати вміст не тільки тіаміну та його фосфатів в тканинах, але й катаболітів цього вітаміну — тіхрому та 4-метил-5β-оксиетилтіазолу.

Література

1. *Leuc H. Ф.* Радиохроматографическое определение фосфорных эфиров тиамин — S^{35} в печени белых крыс // Научн. конф. Одесского мед. института, посв. 90-летию со дня рожд. В. И. Ленина: Тез. докл. — Одесса. — 1960. — С.28-30.
2. *Bernard B., de Cartier P. H.* Comportement de la thiamine et de ses phosphoderives a l'analyse ionophoretique // Giorn. Biochim. — 1958. — V. 7, № 1. — P. 1-7.
3. *Giri K. V., Balakrishnan S.* Circular paper chromatographic method for estimation of thiamine and riboflavin in multivitaminum preparations // Analyt. Chem. — 1955. — V. 27, № 7. — P. 1178-1180.
4. *Kaizer H., Wildemann L.* Eine Method zur quantitativen Ansvwertung fluoreszierender Papierchromatographie // Internat. Z. Vitaminforsch. — 1956. — V. 27, № 2. — P. 131-139.

5. Kraus H., Wildemann L. Uber die quantitative papierchromatografische Bestimmung des Thiamins in harn // Internat. Z. Vitaminforsch. — 1956. — V. 27, № 2. — P. 122-131.
6. Pleticha R. Chromatographisch-polarographische Stadie des Thiamins I // Pharmazie. — 1954. — P. 734-740.
7. Pleticha R. Chromatographisch-polarographische Stadie des Thiamins III. Zur frage der Trennungstechnik bei der Bestimmung des Thiamins im naturlichem Material // Pharmazie. — 1957. — V. 12, № 10. — P. 675-680.
8. Siliprandi N. Sili prandi D. Separation and quantative determination of thiamine,phosphoric esters and their preparation in pure form // Biochim. and Biophys. Acta. — 1954. — V. 14, № 1. — P. 52-61.
9. Шкодин А. М., Тихомирова Г. П. К полярографии тиамина. Полярографический метод определения тиамина в присутствии аскорбиновой кислоты // Укр. хим. журнал. — 1955. — Т. 21, № 2. — С. 265-268.
10. Rossi-Fanelli A., Mondivi B. Separations elektroforetika su karta degli esteri fosforisi della tiamina // Boll. Sok. Ital. Biol. Sperim. — 1953. — V. 29, № 7. — P. 1330-1333.
11. Serge A., Ciriello C., Reviglio M. Metodo di dossagio della tiamina e dei suoi esteri fostorici // Gazz. Chim. Ital. — 1957. — V. 87, № 10. — P. 1199-1202.
12. Петров С. А. Регуляция тиамином и его метаболитами процессов образования и обмена аминокислот и кетокислот в организме // Автореф. докт. дисс. — Минск. — 1992. — 32 с.

Петров С. А., Магла М. Г.

Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова, кафедра биохимии,
ул. Дворянская, 2, 65026, Украина

НОВАЯ МОДИФИКАЦИЯ ХРОМАТОГРАФИЧЕСКОГО МЕТОДА ОПРЕДЕЛЕНИЯ МЕТАБОЛИТОВ ТИАМИНА В ТКАНЯХ

Резюме

Новая модификация метода определения количественного содержания тиамина и его метаболитов позволяет определить содержание тиохрома и 4-метил-5β-оксиэтилтиазола, тиамина и его фосфатов в тканях с помощью хроматографии на бумаге.

Ключевые слова: тиамин, тиохром, 4-метил-5β-оксиэтилтиазол, хроматография

Petrov S. A., Magla M. G.

Odessa National University after I. I. Mechnikov, Department of Biochemistry,
Dvoryanskaya St., 2, Odessa, 65026, Ukraine

NEW MODIFIKATION OF CHROMATOGRAPHIC METHOD OF THIAMINE METABOLITES DETERMINATION IN TISSUES

Summary

New modifikation of thiamine and its metabolites quantitative determination method makes possible to define the level of thiochrome, 4-methyl-5β-oxyethylthiazole, thiamine and its phosphates in tissues under the chromatographia on the paper.

Key words: thiamine, thiochrome, 4-methyl-5β-oxyethylthiazole, chromatographia.